

Sjálfsvígshegðun barna og unglinga. Starfið í bráðateymi BUGL

Lilja Björk Þorsteinsdóttir
Félagsráðgjafi
Teymisstjóri Bráðateymis

Skilgreiningar WHO á meginhugtökum innan Sjálfsvígisfræða.

- Sjálfsvígstilraun
- Sjálfsvíg
- Sjálfsvígshegðun
- Sjálfsvígshugsanir
- Sjálfsvígssferli
- Sjálfskaði

Sjálfsvígstilraun

- Verknaður þar sem viðkomandi tekur meðvitaða ákvörðun um að reyna að binda enda á líf sitt, t.d. lyfjainntaka, henging eða önnur framkvæmd þar sem líkur eru á að viðkomandi hljóti skaða af ef ekki verður gripið inn í aðstæðurnar. Verknaðurinn leiðir ekki til dauða viðkomandi

Sjálfsvíg

- Verknaður sem leiðir til dauða. Þar sem hinn látni, með vissu eða löngun um dauða, framkvæmir sjálfsvíg.

Sjálfsvígshegðun

- **Sjálfsvígshegðun er samheiti fyrir sjálfsvígshótanir, sjálfsvígstilraunir og sjálfsvíg.**

Sjálfsvígshugsanir

- Sjálfsvígshugsanir ná yfir vítt svið hugsana, þetta getur varað frá skammvinnri hugsun til afar íþyngjandi staðbundinna sjálfsvígshugsana.

Sjálfsvígssferli

- Það er erfitt að aðgreina sjálfsvígshugsanir, sjálfsvígstilraunir og sjálfsvíg sem aðskilin fyrirbæri. Sjálfsvíg er hugsanlega lokapunktur á langvarandi ferli, sem byrjar með sjálfsvígshugsunum sem síðar leiða til sjálfsvígshégðunar. Orðið sjálfsvígssferli er því notað til að skilgreina þetta ferli, frá fyrstu alvarlegu sjálfsvígshugsuninni yfir í hugsanlegar sjálfsvígshótanir og síðar sjálfsvíg.
- Flestir þeir sem enda líf sitt á þennan hátt, hafa farið í gegnum slíkt ferli. Í ferlinu getur löngunin til að binda enda á líf sitt spannað frá veikum hugsunum yfir í sterkar.
- Þó ber að hafa í huga að flestir þeir sem fara í gegnum ofangreint ferli enda ekki á því að taka líf sitt.

Sjálfskaði

- Er athöfn sem felur í sér að einstaklingur veldur líkama sínum vísvitandi skaða og/eða sársauka án fyriráætlunar um að binda enda á líf sitt.
- Sjálfskaði getur verið allt frá því að drekka mikið magn af áfengi yfir í það að skera sig alvarlega.

Að greina á milli sjálfskaða og sjálfsvígshögðunar

- Mikilvægt er að greina á milli sjálfskaða og sjálfsvígshögðunar.
 - Sjálfskaði er leið til að lifa.
 - Sjálfsvígshögðun sprettur af ósk um að deyja.

Áhættuþættir unglunga með sjálfsvígshégðun

- Sjálfskaði
- Sjálfsvígshugsanir
- Fyrri saga um sjálfsvígshégðun
- Geðsaga í fjölskyldu
- Vanræksla foreldra/forsjáraðila
- Niðurbriótandi aðstæður
- Sálfélagslegir álagspættir í fjölskyldu
- Félagsleg einangrun

Áhættuþættir unglunga með sjálfsvígshegðun, frh.

- Skyndilegar breytingar á hegðan unglings
 - Áhugaleysi á því sem vanalega vekur ánægju
 - Uppgjöf, sama um allt
 - Almenn lækkun á einkunnum
 - Hegðunarvandi í skólanum
 - Óútskýrð og/eða endurtekin fjarvera
 - Neysla

Áhrifabættir er ýta af stað sjálfsvígshegðun/tilraunum

- Erfiðleikar í tengslum við foreldra
- Svik af vinum/vinkonum
- Skortur á sjálfs-trausti/ánægju
- Sambandsslit
- Skilnaður foreldra
- Eigin sjúkdómur
- Foreldramissir
- Einelti

Bráðateymi BUGL

- Stofnað í núverandi mynd 01.09.2005
- Þverfaglegt teymi
 - Sálfræðingur
 - Hjúkrunarfræðingur
 - Félagsráðgjafi
 - Vakthafandi sérfræðingur

Hlutverk bráðateymis

- **Veita bráðapjónustu**
- **Símaskima**
- **Bráðaviðtal**
- **Koma málum í farveg**
 - Innlögn
 - Vísað í Lífið Kallar
 - Önnur göngudeildarmeðferð
 - Vísað í aðra þjónustu

Skilyrði fyrir inntöku mála í bráðateymi BUGL

- Sjálfsvígstilraun, þar sem viðkomandi bjóst við að deyja.
- Skýr sjálfsvígshótun eða útfærðar hugsanir látnar í ljós.
- Alvarleg þunglyndiseinkenni sem hamla daglegu lífi, án yrtra sjálfsvígshugsana/hótana.

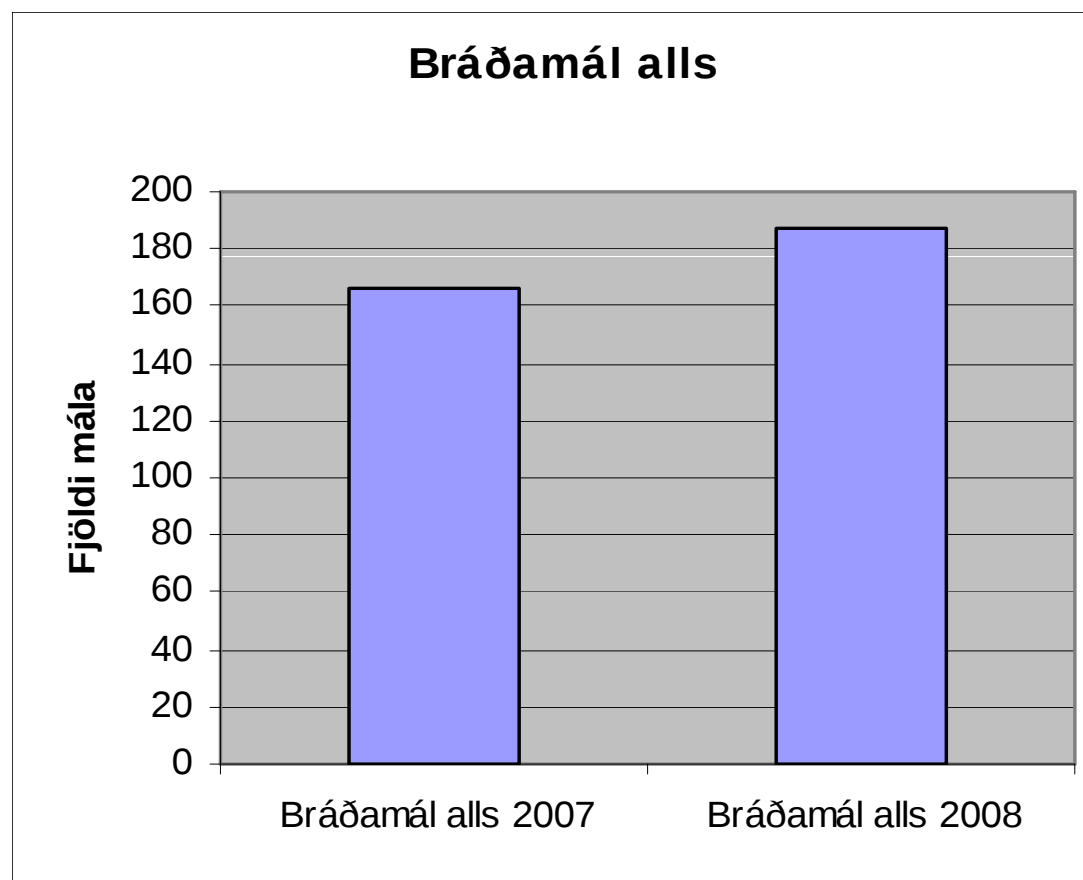

Skilyrði fyrir inntöku mála í bráðateymi BUGL, frh.

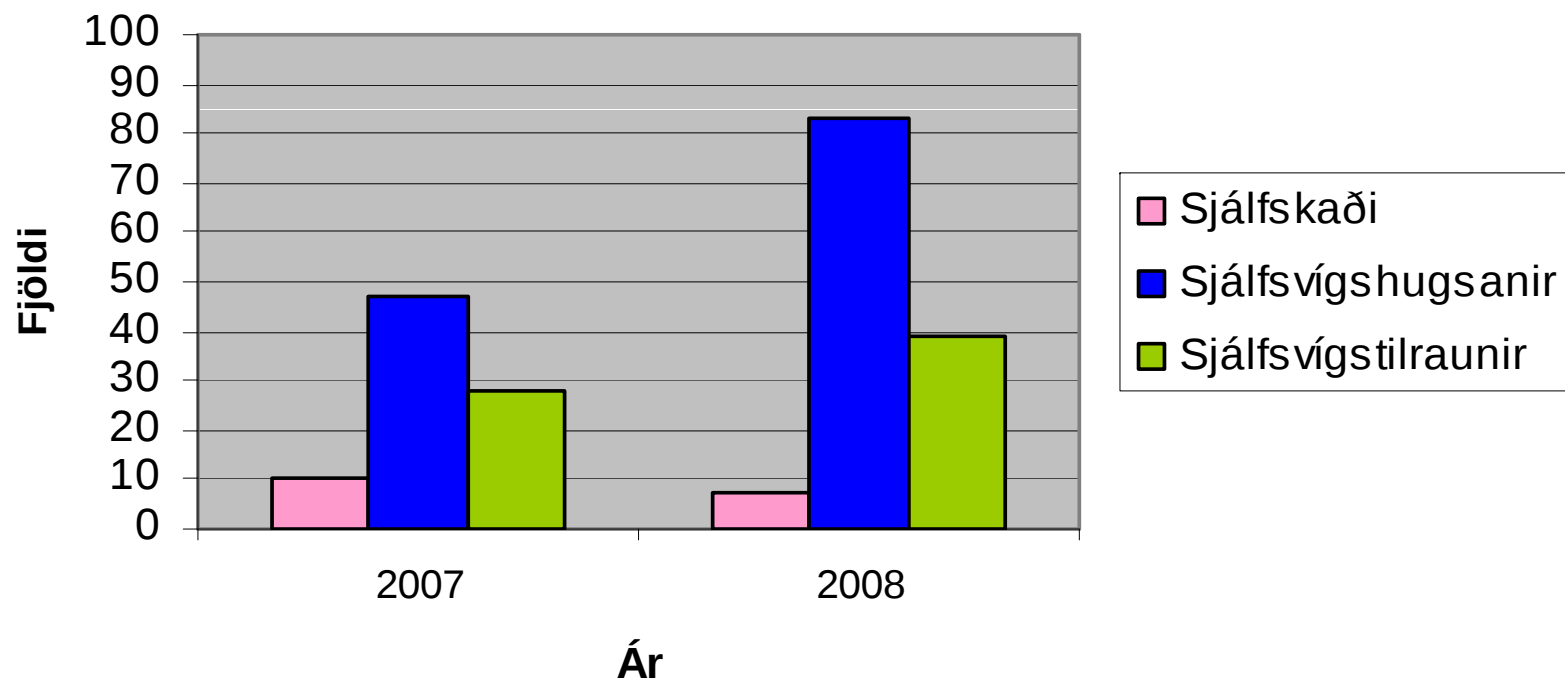
- Sjálfsvígshegðun á síðustu 72 klst.
- Alvarleg sjálfsskaðandi hegðun .
- Grunur um geðrofsástand.
- Að mestu ófær um að stunda skóla eða vinnu vegna andlegs ástands, s.s. kvíða.

Komutölur í Bráðateymi 2007-2008

- Árin 2007-2008 hafði bráðateymið afskipti af 353 bráðamálum.
- Mál sem flokkast undir sjálfsvígshegðun eða sjálfskaða án sjálfsvígshugmynda voru 214, eða 60,6%.

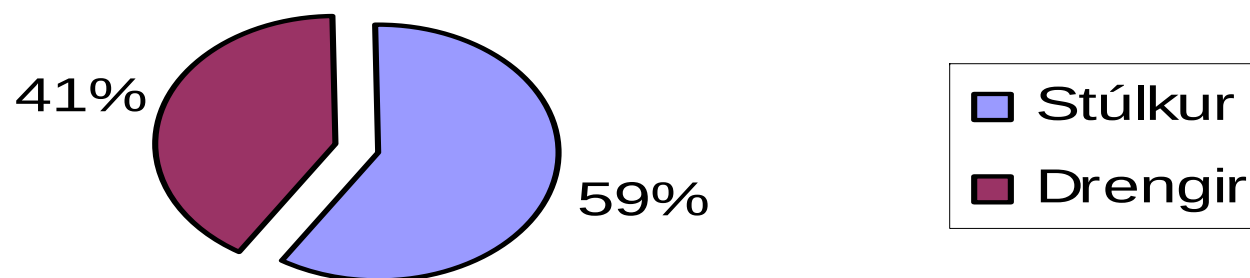

Bráðamál útfrá sjálfsvígshögðun

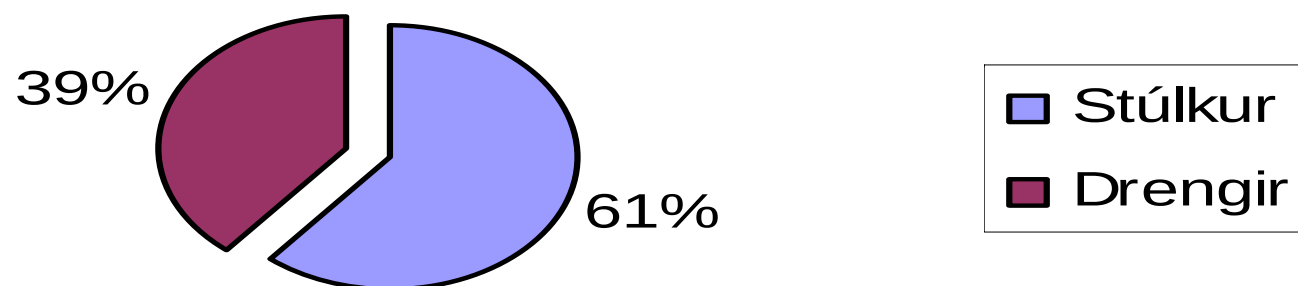
Kynjaskiptin sjálfsvígshegðunarmála árið 2007

Sjálfsvígshegðun vs.kyn árið 2007

Kynjaskiptin sjálfsvígshegðunarmála árið 2008

Sjálfsvígshegðun vs. kyn árið 2008

Að lokum

Það er aðgerðin sjálf,
ekki árangur hennar sem skiptir máli.
Þú verður að gera það sem rétt er.
Kannski er það ekki á þínu valdi,
Kannski lifir þú það ekki sjálfur,
að sjá árangurinn.
En það þýðir ekki að þú hættir
Að gera það sem rétt er.
Ef til vill færðu aldrei að vita
Til hvers aðgerðir þínar hafa leitt.
En ef þú gerir ekkert
Verður enginn árangur.

Mahatma Gandhi (1869-1945)